

KLİNİK PSİKOLOJİNİN GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

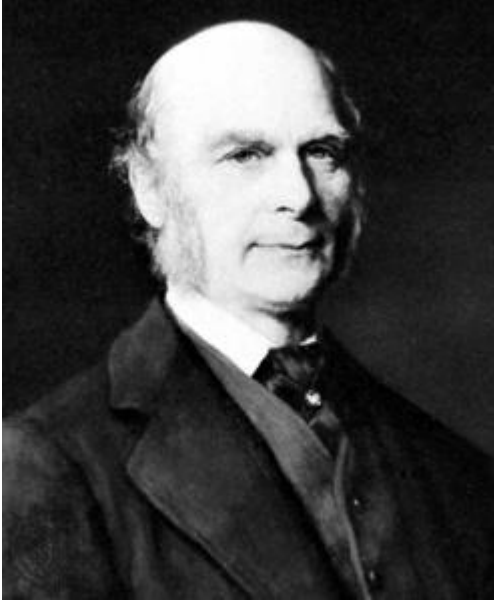
- ▶ Klinik psikoloji 20.yy'ın başlarına kadar bir disiplin olarak boy göstermedi ve II. Dünya Savaşı bitene kadar da hızlı gelişimine başlamadı.
- ▶ Üç grup tarihsel ve sosyal faktör klinik psikolojiyi şekillendirdi:
 - Bilimsel araştırma yöntemi: Görgül gelenek
 - Bireysel farklılıkların ölçümü: Psikometrik gelenek
 - Davranış bozukluklarının sınıflandırılması ve tedavisi: Klinik gelenek

1. Görgül Gelenek

- ▶ Wundt 1879'da zihinsel süreçlerle ilgili çalışmalarda kullanmak üzere ilk laboratuvarı kurdu.
- ▶ O ve ondan sonra gelen diğerleri, insan davranışlarını incelemek için bilimde iki güçlü araç belirlediler: Gözlem ve deney
- ▶ Klinik psikolojinin ilk zamanları, ağırlıklı olarak deneysel psikoloji içeriklidir.

2. Psikometrik Gelenek

- ▶ Klinik psikoloji insanla uğraştığından, insanlar arası farklılıklar belirlenmeden ve sistematik olarak değerlendirilmeden önce bir disiplin olarak görülmüyordu.
- ▶ İnsanlardaki bireysel farklılıkların değerlendirilmesinin önemi yüzyıllar öncesinde fark edilmişti:

Darwin'in kuzeni, Sir Francis Galton, Darwin'in kavramlarını özellikle zihinsel yetenekler gibi bireysel farklılıkların kalıtımını açıklamada kullandı:

- ▶ Galton (1883) fizikteki çalışmalardan hareketle, bireylerdeki yüksek ve düşük zekâyı ayırtırmaya çalıştı.
- ▶ Zihinsel görüntülerinin canlılığında bireysel farklılıkları ölçmek için çalıştı, bu amaçla anket geliştirdi.
- ▶ İlişkili süreçleri incelemek amacıyla Kelime ilişkilendirme testi geliştirdi. Küçük bir ücret karşılığında, herkesin bu test bataryalarını alabileceği ve sonuçların bir çıktısını alabileceği küçük bir laboratuvar kurdu. Bu tesis, **dünyanın ilk zihinsel test merkezi**, Uluslararası Sağlık Sergisi'nde (ilk dünya sergisi) yer aldı.

Alfred Binet, Wundt'un eski öğrencisidir.

- ▶ 1895 yılında ilk Fransız psikoloji laboratuvarını kurdu. Binet zihinsel ölçümle özellikle ilgilendi ve normal ve "kusurlu" çocuklarda karmaşık zihinsel yeteneği ölçen araçlar geliştirmeye başladı.
- ▶ 1896'da, Binet ve meslektaşı Victor Henri mekân yargısı, motor becerileri, kas çabası ve bellek ile birlikte anlama, dikkat, öngörme, estetik değerlendirme ve ahlâki değerler gibi "basit parçalı süreçleri" ölçen bir test bataryası tanımladı.
- ▶ Terman'ın 1916'da ABD'de Binet-Simon ölçeği olarak tanınan bu ölçeği tekrar gözden geçirdi ve Stanford-Binet adıyla yaygın şekilde kullanılmaya başlandı.

James McKeen Cattell de Wundt'un laboratuvarında 1886'da doktorasını almıştır.

- ▶ Cattell insanların seçilmesi ve tanı koyulmasında testlerinin pratik olarak kullanımlarına olanak sağlayan ilk psikologlardan biridir.
- ▶ ***Bir deney ve ölçüm, bir zemine dayanmadığı sürece psikoloji fiziksel bilimlerdeki gibi kesinlik ve doğruluk elde edemez:*** Bireysel farklılıklarla ilgilenen araştırmacılar tarafından kullanılmak üzere standart zihinsel test bataryası geliştirdi. Zihinsel kapasitenin bir göstergesi olan duyuşal motor işlevleri belirlemek üzere en yaygın olarak kullanılan 10 testi seçti ve insanların performanslarını farklı koşullar altında test etti.

Özetle, 1896'da psikoloji zihinsel işleyişte bireysel farklılıkları ölçme ile ilgilendi ve bu görevi iki örtüşen yaklaşım üstlendi:

- 1) ***Kalıtsal, kısmen sabit zihinsel yapıları belirlemek üzere Galton-Cattell duyuşal motor testleri:*** Witmer'den etkilendiği için ilk psikoloji kliniklerinin görünümünü geliştirmeye yardım etti.
- 2) ***Bir dereceye kadar öğretilbilir karmaşık zihinsel fonksiyonları vurgulayan Binet ve diğerlerinin testleri:*** Zihinsel test sağladığı için klinik psikolojinin ilk açık kimliğine katkı yaptı.

Her iki yaklaşım da klinik psikolojinin gelişimi için önemlidir!!!

Testler ve değerlendirme, ruh sağlığı hastanelerinde çalışan psikologlar tarafından da yürütüldü:

- ▶ 1890'larda hasta ve normal bireylerin zihinsel yeteneklerini karşılaştırmak için araştırmalar...
- ▶ Psikiyatristlere yardımlar başladı..
- ▶ Cezaevlerinde benzer deęerlendirmeler..

Böylelikle psikologların etki alanları artmaya başladı.